

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 53691-05-18 פלונית נ' אלמוני

18.10.2018

לפני כבוד השופט, אב"ד, סגן הנשיא י' שנלר

כבוד השופט, סגן הנשיא ק' ורדי

כבוד השופטת ע' רביד

המערערת: פלונית

ע"י ב"כ עו"ד רועי אשכרי

מינוי מטעם הלשכה לסיוע משפטי

נ ג ד

המשיב: אלמוני

ע"י ב"כ עו"ד חן גינסברג

מינוי מטעם הלשכה לסיוע משפטי

חקיקה שאוזכרה:

[חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה \(הוראת שעה\), תשע"ה-2014: סע' 3\(ה\), 4, 5, 5\(א\)\(5\)](#)
[תקנות להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה \(הוראת שעה\), תשע"ו-2016: סע' 16, 16\(א\)\(10\), 16\(א\)\(16\), 16\(ג\), 16\(ו\)](#)

[חוק עבודת נשים, תשי"ד-1954](#)

[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 1 ו 529](#)

מיני-רציו:

* בנסיבות של קיצור תקופת עיכוב ההליכים לפי חוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה, מן הטעם שהמתנה תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם, יש למנות 15 יום בלבד במהלכם רשאי הצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב סכסוך להגיש את התובענה. תובענה שהוגשה בטרם חלוף תקופת 15 הימים – דינה להימחק.

* משפחה – חוק להסדר התדיינויות במשפחה (הוראת שעה) – קיצור תקופת עיכוב ההליכים

ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה, שמחק את תובענות המערערת על הסף מחמת הגשתן בחוסר סמכות וטרם חלוף המועד שניתן למשיב להגיש את תביעותיו לאור הוראת סעיף 3(ה) לחוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראות שעה).

בית המשפט המחוזי, ברוב דעות, דחה את הערעור ופסק:

בנסיבות של קיצור תקופת עיכוב ההליכים הנסמך על תקנה 16(א)(10) לתקנות להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), כאשר המליצה יחידת הסיוע לאפשר הגשת תובענה מן הטעם שהמתנה לתום תקופת עיכוב ההליכים תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם, יש למנות 15 יום בלבד במהלכם רשאי הצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב סכסוך להגיש את התובענה, כמפורט בסעיף 4 לחוק. אין מקום לאפשר ואין צורך בתקופה נוספת מעבר לאותם 15 יום להגשת התובענה. המערערת הגישה את התובענות יום קודם לחלוף תקופת 15 הימים בהם לא הייתה רשאית להגישן, הגשת התביעות הייתה מוקדמת מידי ודינה להימחק. אין מקום לאפשר הגשת תובענה בתקופה בה ניתנה האפשרות לצד שכנגד להגיש תובענה ובאופן שאם מגיש הבקשה ליישוב סכסוך יגיש את התובענה בתוך התקופה המאפשרת לו לעשות כן, אזי התובענה שהוגשה על ידי הצד שכנגד תימחק. אולם, אם הצד שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך לא יגיש את התובענה תוך אותו מועד, אזי יהיה מקום לראות את התובענה של הצד שכנגד כאילו הוגשה כדין.

פסק-דין

1. ערעור על החלטה (שהינה למעשה פסק דין) של בית המשפט לענייני משפחה בתל-אביב-יפו (כבוד השופט **ליאור ברינגר**) מיום 7/5/18 בתיק 45872-03-18 שמחק את תובענות המערערת התלויות ועומדות על הסף מחמת הגשתן בחוסר סמכות וטרם חלוף המועד שניתן למשיב להגיש את תביעותיו לאור הוראת [סעיף 3\(ה\)](#) לחוק **להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראות שעה)** **תשע"ה-2014** (להלן: "**החוק**").

הרקע העובדתי וההליכים הקודמים

2. המערערת הגישה כנגד המשיב ביום 21/3/18 בבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב תביעת משמורת והסדרי שהות (לגבי בנם הקטין) ותביעת מזונות קטין.

זאת, משנאמר בתביעות אלו כי הן מוגשות לאחר שנסגר תיק יישוב הסכסוך אשר הוגש בבית הדין הרבני ובהתאם להוראות החלטת בית הדין הרבני מיום 6/3/18 קוצרה תקופת עיכוב ההליכים.

3. המשיב הגיש בקשה לסילוק התובענות על הסף וטען כי הגיש בקשה ליישוב סכסוך בבית הדין הרבני האזורי בתל אביב ביום 8/2/18 ולאחר שהתקיימה ישיבה בבית הדין הרבני ביום 4/3/18 ניתנה ביום 6/3/18 החלטה על קיצור תקופת ההליכים.

4. המשיב טען בבקשה לסילוק על הסף כי המערערת הגישה את תביעותיה ביום 21/3/18 בטרם הסתיימה התקופה במסגרתה הוא רשאי להגיש את תביעותיו ושללור הוראות החוק לא הייתה למשיבה הזכות להגיש את תביעותיה ולכן יש לסלקן על הסף, כאשר בכוונתו להגיש תביעת שלום בית ולחילופין גירושין לה הוא מבקש לכרוך את נושא מזונות הקטין, המשמורת והרכוש ואכן ביום 9/4/18 הגיש המשיב תביעת גירושין בבית הדין הרבני.

5. המערערת השיבה לבקשה זו שהתביעות הוגשו לבית המשפט לענייני משפחה לאור קיצור תקופת עיכוב ההליכים בהחלטת בית הדין הרבני מיום 6/3/18, כשהיא הגישה את תביעת המזונות והמשמורת לבית המשפט לענייני משפחה ביום 21/3/18 שהוא המועד האחרון המאפשר למשיב להגיש את תביעותיו בעוד הוא הגיש תביעת גירושין לבית הדין הרבני ביום 9/4/18.

6. לכן, טענה המערערת שתביעותיה הוגשו לאחר המועד המאפשר למשיב להגיש את תביעותיו ומשאלו לא הוגשו, הסמכות נתונה לבית המשפט לענייני משפחה, כשלמען הזהירות טענה כי לא ניתן לכרוך את תביעת המזונות בבית הדין הרבני (בניגוד לעמדת המשיב שניתן לכרוך זאת).

7. המשיב השיב לתשובה זו שהמערערת הגישה את תביעותיה לבית המשפט לענייני משפחה ביום 21/3/18 בטרם הסתיימה התקופה במסגרתה הוא רשאי להגיש את תביעותיו ורק מטעם זה נכון למחוק את תביעותיה.

8. כן טען המשיב שבהתאם לחוק הוא תיכנן להגיש את תביעותיו בבית הדין הרבני עד ליום 5/4/18 (15 ימים מתום 15 ימים לאחר סגירת התיק) ועקב פגרת חג הפסח הוגשה תביעת הגירושין ביום 9/4/18.

החלטת בית משפט קמא

9. בית המשפט קמא בהחלטה תמציתית ביותר בפתקית סילק את תביעת המערערת על הסף לאחר שמצא כי יש טעם בטענות המשיב והמערערת הגישה את תביעותיה בחוסר סמכות וטרם חלף המועד שניתן למשיב להגיש את תביעותיו בהתאם לחוק.

המחלוקות

10. למעשה המחלוקת העיקרית הינה האם גם במקרה של קיצור תקופת עיכוב ההליכים (במקרה זה לאפס) על פי החוק יש למנות את מנין הימים שיש לצד שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך לבית הדין הרבני להגיש את תביעותיו לבית הדין הרבני כך שמדובר ב-15 יום לאחר ההחלטה לקיצור תקופת עיכוב ההליכים לפי [סעיף 3\(ה\)](#) לחוק (תקופת הצינון) בנוסף ל-15 יום להגשת התובענה לפי [סעיף 4](#) לחוק (תקופת זכות הקדימה) סה"כ 30 ימים כטענת המשיב ואז תביעת הגירושין שהגיש הוגשה במועד ואין סמכות לבית המשפט לענייני משפחה), או שמא במקרה שכזה סופרים אך ורק את ה-15 ימים [שבסעיף 4](#) לחוק ולא את ה-15 ימים [שבסעיף 3\(ה\)](#) לחוק, באופן שהמשיב הגיש את תביעת הגירושין לאחר חלוף ה-15 ימים.

11. מחלוקת נוספת בין הצדדים הינה מה הנפקות של הגשת תביעת המערערת לבית המשפט לענייני משפחה ביום 21/3/18 שהוא היום ה-15 מיום החלטת בית הדין הרבני לקיצור תקופת עיכוב ההליכים (6/3/18), דהיינו, בטרם חלפו 15 ימים, כאשר מוסכם על שני הצדדים שהמועד הראשון שהייתה צריכה המערערת להגיש את התובענות לבית המשפט לענייני משפחה היה 22/3/18.

12. בעניין זה חלוקים הצדדים האם ההגשה של התביעות ב-21/3/18 צריכה להביא למחיקתן (כטענת המשיב) אם לאו (כטענת המערערת).

טענות הצדדים

13. לטענת המערערת יש לספור את ה-15 ימים [שבסעיף 4](#) ממועד ההחלטה על קיצור תקופת עיכוב ההליכים לאפס שבתוך תקופה זו של 15 ימים ממועד ההחלטה היה על המשיב להגיש את תביעתו לבית הדין הרבני ומשלא עשה כן יש סמכות למערערת להגיש תביעותיה לבית המשפט לענייני משפחה. כן טוענת המערערת כי בכל מקרה לא ניתן לכרוך את תביעת מזונות הקטין לתביעת גירושין.

14. לטענת המערערת הגשת התובענות לבית המשפט לענייני משפחה ביום 21/3/18 במקום ביום 22/3/18 (לאחר חלוף ה-15 ימים) לא מביאה לבטלות התביעה שהגישה וזאת משהמשיב לא הגיש את תביעותיו במועדים אלו.

15. לטענת המשיב על פי החוק יש למנות 30 ימים ממתן ההחלטה כתקופה שבה הוא יכול להגיש תביעה לבית הדין הרבני וזאת 15 ימים מכוח [סעיף 3\(ה\)](#) לחוק ו-15 ימים מכוח [סעיף 4](#) לחוק ולכן התביעות הוגשו תוך 30 יום (לאור פגרת הפסח) ולפיכך בדין נמחקו על הסף תביעות המערערת שהוגשו לבית המשפט לענייני משפחה.

16. כן טוען המשיב כי עצם הגשת תביעות המערערת ביום 21/3/18 שלא במועד המותר לה, דהיינו בטרם חלפו 15 הימים גם לשיטתה (שחלפו ביום 22/3/18) מביאה לבטלות התביעות מעיקרן ומשהוגשו תביעותיה במועד שלמשיב הייתה זכות להגשת תביעותיו הן בטלות ומשמע שהמשיב הגיש בכל מקרה את תביעתו במועד. כן טוען המשיב כי ניתן לכרוך את עניין מזונות הקטינים בבית הדין הרבני.

דיון והכרעה

17. לאחר ששמענו את הצדדים ועיינו בכתובין, אציע לחברי להרכב לקבל את הערעור.

18. ראשית, מן הראוי היה שבית משפט קמא ייתן החלטה מפורטת ומנומקת בסוגיה משפטית שאין בה הרבה פסיקה, המתייחסת לחוק חדש יחסית, לתקנות, ולעניינים מהותיים ולא החלטה קצרה בפתקית שעיקרה כי מצא טעם בטענות המשיב.

מנין 15 יום או 30 יום ממועד ההחלטה לקיצור עיכוב ההליכים

19. לגופו של עניין אני סבור שיש לקבל את טענות המערערת לכך שבמקרה זה יש למנות 15 יום בלבד ממועד החלטת בית הדין הרבני לקיצור תקופת עיכוב ההליכים לאפס וזאת לאור [סעיף 4](#) לחוק (תקופת זכות הקדימה) ולא 30 יום כפי שטוען המשיב הנובעים גם מ-15 ימים מכוח [סעיף 3\(ה\)](#) לחוק (תקופת הצינון) בנוסף ל-15 ימים שמכוח [סעיף 4](#) לחוק (תקופת זכות הקדימה).

20. להלן נוסח [סעיפים 3\(ה\) ו-4](#) לחוק:

3. (ה) "בתקופה של 45 ימים מיום הגשת בקשה ליישוב סכסוך, או 60 ימים – אם הוארכה כאמור בסעיף קטן (ב)(3) (להלן – תקופת עיכוב ההליכים), ובעשרת הימים העומדים לרשות הצדדים למתן הודעה כאמור בסעיף קטן (ד), וכן ב-15 הימים שלאחר תום התקופה כאמור, ובכל תקופה נוספת שהצדדים הסכימו לה בכתב, או בתקופה אחרת שנקבעה לפי סעיף 5(א)(5), לא יוכלו הצדדים להגיש תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית ולא תדון ערכאה שיפוטית בתובענה בעניין של סכסוך משפחתי בין הצדדים, לרבות בעניין סמכות השיפוט של הערכאה השיפוטית".

4. "חלפו התקופות כאמור בסעיף 3(ה), ולא הגיעו הצדדים להסדר מוסכם בהליך ליישוב סכסוך בהסכמה, רשאי הצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב הסכסוך, להגיש בתוך 15 ימים, תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית שלה סמכות לדון בעניין לפי דין; לא הגיש הצד האמור תובענה כאמור או שהגיש תובענה כאמור רק לגבי חלק מהעניינים שבסכסוך המשפחתי, רשאי הצד האחר להגיש לכל

ערכאה שיפוטית שלה סמכות לדון בעניין לפי דין, תובענה בעניין של סכסוך משפחתי שלגביו לא הוגשה תובענה כאמור".

21. החוק שחוקק בשנת 2014 קבע גם [בסעיף 5](#) כי שר המשפטים ממונה על ביצועו ורשאי להתקין תקנות לביצועו ובין היתר בעניינים שנקבעו [בסעיף 5\(א\)\(5\)](#):

"(5) רשימת העניינים החריגים שבהם רשאית ערכאה שיפוטית שהוגשה לה בקשה ליישוב סכסוך לקצר או להאריך את תקופת עיכוב ההליכים לפי סעיף 3(ה)".

ואכן, בשנת 2016 התקין שר המשפטים את [התקנות להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה \(הוראת שעה\) תשע"ו-2016](#) (להלן: "התקנות") ובין היתר נאמר [בתקנה 16](#) שכותרתה "קיצור תקופת עיכוב ההליכים או האכיפה" כך:

"16. (א) בעניינים אלה רשאית הערכאה השיפוטית בעקבות בקשה שהוגשה לה על ידי אחד הצדדים לפי תקנת משנה (ד) או בעקבות פנייה מיחידת הסיוע לקצר את תקופת עיכוב ההליכים:

(1) לצורך הגשת בקשה דחופה בעניין העברת ילד למסגרת חינוכית;

(2) לצורך הגשת בקשה דחופה לעניין טיפול פסיכולוגי או בקשה שאינה דחופה בעניין בדיקה, טיפול או אשפוז פסיכיאטרי בקטין;

(3) לצורך תובענה בעניין של סכסוך משפחתי אם הוגשה בקשה חדשה ליישוב סכסוך בתוך שנה מהגשת בקשה קודמת כאמור שלגביה חלפו התקופות המנויות בסעיף 3(ה) לחוק, או אם מתקיימת בין הצדדים התדיינות שיפוטית בעניין אחר של סכסוך משפחתי בערכאה שיפוטית כלשהי או שהתדיינות כאמור הסתיימה בתוך השנה שקדמה להגשת הבקשה החדשה;

(4) בקשה לסעד דחוף בעניין מזונות או החזקת ילדים וסדרי קשר, במקרים חריגים שבהם המתנה לתום תקופת עיכוב ההליכים תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם;

(5) לצורך הגשת תובענה בעניין של סכסוך משפחתי אם כתובת הצד השני אינה ידועה או שהוא מתגורר מחוץ לישראל או שוהה מחוץ לישראל לתקופה שאיננה מאפשרת את קיום פגישות המהו"ת;

(6) לצורך הגשת תובענה בעניין של סכסוך משפחתי אם נגד הצד השני הוגש כתב אישום, עקב עבירות אלימות או מין כנגד בן או בת הזוג או כנגד ילדם של בני הזוג או של אחד מהם;

(6א) לצורך הגשת תובענה בעניין של סכסוך משפחתי, אם אחד הצדדים הוא אסיר או עצור עד תום ההליכים;

(7) לצורך הגשת תובענה של אישה הנמצאת במקלט לנשים מוכות כהגדרתו בסעיף 7(5) לחוק עבדות נשים, התשי"ד-1954;

(8) לצורך הגשת בקשה לאכיפה והכרה של פסק דין זר שבסמכות בית משפט לענייני משפחה;

(9) לצורך הגשת תובענה לחלוקת רכוש או לפסיקת מזונות אם לאחד הצדדים הוצא צו כינוס או מתנהל בעניינו הליך פשיטת רגל;

(10) במקרה חריג שבו המליצה יחידת הסיוע לאפשר הגשת תובענה בעניין מסוים מן הטעם שהמתנה לתום תקופת עיכוב ההליכים תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם".

כן נאמר בתקנה 16(ג):

"(ג) הוגשה בקשה לקיצור או להארכה של תקופת עיכוב ההליכים, בעניינים המנויים בתקנת משנה (א)(1), (2), (4), (10) ובעניינים המנויים בתקנת משנה (ב)(1), תעביר יחידת הסיוע את עמדתה לערכאה השיפוטית שאליה הוגשה הבקשה; בהחלטה תשקול הערכאה השיפוטית, בין השאר, את המלצת

יחידת הסיוע; עמדת יחידת הסיוע תינתן ככל האפשר לאחר קיומה של פגישת מהו"ת אחת לפחות עם הצדדים, ומי שלא התייצב לפגישה לא יהיה רשאי להגיש בקשה לקיצור תקופת ההליכים, אלא באישור בית המשפט מטעמים מיוחדים שירשמו".

[ובתקנה 16\(ו\)](#) נאמר:

"(ו) קיצרה או האריכה ערכאה שיפוטית את תקופת עיכוב ההליכים יחולו המועדים שבחוק לעניין הגשת תובענות ולעניין בקשה לקביעת הסדרים זמניים המוגשת לפי סעיף 3(ו) לחוק, מתום תקופת עיכוב ההליכים המקוצרת או המוארכת לפי העניין; קיצרה ערכאה שיפוטית את תקופת עיכוב ההליכים לעניין מסוים, לא יוכל צד להגיש תובענה בכל עניין אחר, עד לתום תקופת עיכוב ההליכים או המועדים הקבועים בחוק, לפי העניין".

22. במקרה שבפנינו ניתנה החלטת בית הדין הרבני לקיצור ההליכים ביום 6/3/18 לאחר שהוגשה בפניו המלצת יחידת הסיוע לקיצור הליכי המהו"ת ובית הדין הרבני נעתר למבוקש לקיצור ההליכים בהתאם [לתקנה 16\(א\)\(10\)](#) (נספח א' למוצגי המערער).

23. כך גם בהחלטת בית הדין הרבני מיום 16/5/18 (נספח ז' למוצגי המערער) בה הוחלט שלבית הדין הרבני יש סמכות לדון בתביעות המשיב עקב החלטת בית המשפט לענייני משפחה שתביעות האישה הוגשו בחוסר סמכות, נאמר בין היתר בהחלטה זו שבית הדין נעתר לבקשת יחידת הסיוע לקיצור ההליכים בהתאם [לסעיף 16\(א\)\(10\)](#) לתקנות ו"בהתאם לסעיף 4 לחוק הייתה נתונה למבקש זכות להגיש את בקשתו לערכאה שיבחר וזאת בתוך 15 ימים מיום תום עיכוב ההליכים היינו עד ליום 21/3/18".

24. כאמור, אין מחלוקת בין הצדדים שלאחר חלוף התקופות [שבסעיף 3\(ה\)](#) לחוק יש למי שהגיש בקשה לשוב סכסוך 15 יום לפי [סעיף 4](#) לחוק להגיש תובענה לערכאה השיפוטית שלה הסמכות לדון בעניין לפי דין.

25. אני סבור שאין להוסיף על תקופה זו את 15 הימים הנוספים הנקובים [בסעיף 3\(ה\)](#) לחוק במקרה של קיצור תקופת עיכוב ההליכים לאפס בהתאם [לתקנה 16](#) לתקנות (ובמקרה שלנו [תקנה 16\(א\)\(10\)](#)).

26. [תקנה 16\(א\)\(10\)](#) כמו גם שאר חלופות [תקנה 16](#) מדברות על קיצור תקופת עיכוב ההליכים עקב צרכים דחופים, כמו בקשה דחופה להעברת ילד למסגרת חינוכית, טיפול פסיכולוגי, סעד מזונות דחוף, הגשת תובענה במקרה של אלימות או צד אסיר או עצור או מוכה, או כמפורט [בתקנה 16\(א\)\(10\)](#) במקרה חריג שיחידת הסיוע המליצה להגיש תובענה בעניין מסוים מן הטעם שהמתנה לתום תקופת עיכוב ההליכים תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם.

27. הרציונאל מאחורי תקנה זו הינו לתת מענה דחוף וקיצור הזמנים שלא ניתן להגיש תובענה למינימום, כדי לא לגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם ובהמלצת יחידת הסיוע, שניתנה גם במקרה שלנו והתקבלה על ידי בית הדין הרבני בהחלטתו.

28. אכן, [סעיף 3\(ה\)](#) לחוק מונה תקופות שונות היכולות, באופן רגיל להצטבר ל- 85 ימים (45 יום מיום הגשת הבקשה, 10 ימים למתן הודעה, 15 ימים לאחר תום התקופה ו- 15 ימים נוספים להגשת תובענה לפי [סעיף 4](#) לחוק). ברם נאמר מפורשות [בסעיף 3\(ה\)](#) לחוק "או בתקופה אחרת שנקבעה לפי [סעיף 5\(א\)\(5\) לחוק](#)".

29. דהיינו מדובר בחלופה אחרת לגבי התקופה המתחילה במילה "או" באופן שאם מדובר בתקופה שנקבעה לפי [סעיף 5\(א\)\(5\)](#) לחוק, דהיינו העניינים המנויים [בתקנה 16](#) במקרה שלנו לקיצור תקופת ההליכים, חלה תקופה זו והיא התקופה האחרת שלגביה לא ניתן להגיש תובענה לערכאה שיפוטית.

30. במקרה שלנו קוצרה תקופת עיכוב ההליכים בהחלטה מיום 6/3/18 לאחר שבית הדין הרבני קיבל את המלצת יחידת הסיוע לפי [תקנה 16\(א\)\(10\)](#) ולאור

זאת אין למנות את ה-15 ימים הנוספים [שבסעיף 3\(ה\)](#) לחוק החלים במקרה גיל של לא נכנסים לגדר [סעיף 5\(א\)5](#) לחוק ולתקנות ויש למנות רק את ה-15 יום הנקובים [בסעיף 4](#) לחוק, כך שהיה על המשיב להגיש תובענה בתוך 15 ימים מיום 6/3/18 דהיינו עד 21/3/18.

31. כך גם לשון [תקנה 16\(ו\)](#) תומכת בפרשנות זו, שכן במקרה של קיצור של תקופת עיכוב ההליכים (במקרה שלנו לאפס) יחולו המועדים שבחוק לעניין הגשת תובענות (שזה זכות הקדימה של 15 ימים לפי [סעיף 4](#)) מתום תקופת עיכוב ההליכים המקוצרת (דהיינו מועד החלטת בית הדין הרבני מיום 6/3/18), כאשר במקרה של קיצור התקופה לאפס ימים (כמו במקרה שלנו) אין כלל צורך ומקום בתקופת צינון.

32. כך גם בית הדין הגדיל בעניין [פלוגי נ' פלוגי](#) בירושלים [בתיק 1152768/1](#) בפסק דינו מיום 3/6/18 (פורסם בנבו) קבע כי במקרה של קיצור תקופת עיכוב ההליכים ל"אפס ימים", דהיינו שאין מקום כלל לתקופת עיכוב הליכים (כמו במקרה שלנו), אין מקום ואין כל צורך בקיומה של תקופת הצינון של ה-15 יום הקבוע [בסעיף 3\(ה\)](#) לחוק הן מבחינת החוק ותכליתו והן מבחינת הרציונאל שלו, שכן לא הייתה תקופת עיכוב המיועדת למהוו"ת והמשמעות של קיצור תקופת העיכוב ל"אפס ימים" הינה שאין מקום כלל לתקופת העיכוב ועם קיצור שכזה מתבטלים 15 ימי הצינון.

33. בית הדין הרבני הגדול מציין בפסק דין זה שבמקרה כזה של קיצור העיכוב לאפס ימים מיד למחרת ההחלטה השיפוטית יכול הצד שיש לו את זכות הקדימה להגיש את תביעותיו לערכאה השיפוטית ולאחר 15 ימי הקדימה יוכל גם הצד השני להגיש את תביעותיו לערכאה שיבחר.

34. דהיינו בית הדין הרבני הגדול בפסק דין זה רואה עין בעין עם בית משפט זה את משמעות קיצור עיכוב ההליכים לאפס ימים (שאין עיכוב הליכים כלל).

35. ואכן גם מבחינת הרציונאל, במקרה של קיצור עיכוב ההליכים עקב דחיפות והמלצת יחידת הסיוע לקיצור עקב הטעם שהמתנה תגרום לנזק של ממש לצדדים או לילדים, אין צורך בתקופת הצינון של 15 ימים [שבסעיף 3\(ה\)](#) לחוק ואין סיבה להוסיף ולמנוע מהצדדים להגיש את תובענותיהם, כשאז נותנים רק

זכות קדימה של 15 יום לצד שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך מכוח [סעיף 4](#) לחוק.

נפקות הגשת תובענות המערערת ביום 21/3/18

36. לגבי הנפקות של הגשת תובענות המערערת לבית המשפט לענייני משפחה ביום 21/3/18 בטרם חלפו 15 יום מהחלטת בית הדין הרבני לקיצור תקופת עיכוב ההליכים, כשהיה עליה להגיש את התובענות ב-22/3/18, אני סבור שבניגוד לעמידת המשיב אין הדבר מביא לבטלות התביעות שהגישה אלא שהן לא נכנסו לתוקף והיו על תנאי (שהמשיב לא יגיש תביעות) עד ליום 22/3/18 שאז הן נכנסו לתוקף והוגשו בסמכות.

37. דהיינו, אם המשיב היה מגיש את תביעותיו בבית הדין הרבני עד ליום 21/3/18 שזה תום 15 הימים לפי [סעיף 4](#) לחוק מיום החלטת בית הדין הרבני לקיצור תקופת עיכוב ההליכים, היו "גוברות" תביעות המשיב בבית הדין הרבני על תביעות המערערת בבית המשפט לענייני משפחה ולא היה תוקף לתביעות המערערת במקרה שכזה.

38. יחד עם זאת, משלא הגיש המשיב את תביעותיו בבית הדין הרבני עד 21/3/18 זכאית הייתה המערערת לפי החוק להגיש את תביעותיה לבית המשפט לענייני משפחה ב-22/3/18 ואם הייתה עושה זאת הייתה סמכות לדון בהם לבית המשפט לענייני משפחה.

39. העובדה שהמערערת טעתה והגישה בתום לב את תביעותיה ביום 21/3/18 לא מביאה לבטלות מעיקרן שלהן (void) אלא לכל היותר, ניתן לבטלן (voidable) ובמקרה זה אני סבור שלכל היותר מדובר בפגם טכני שאין מקום שיביא לבטל את התביעות שהוגשו לבית המשפט לענייני משפחה שגם אם הוגשו במועד שגוי ומוקדם ביום ולא נכנסו לתוקף במועד זה (21/3/18) עניין זה "רופא" ביום 22/3/18 והן נכנסו לתוקף אז, כשעד אז היו תלויות על תנאי שהמשיב לא יגיש תביעות לבית הדין הרבני עד 21/3/18 ומשלא עשה כן הן עומדות בתוקפן.

לסיכום

40. משהגיש המשיב את תביעת הגירושין בבית הדין הרבני ב-9/4/18 תוך 30 יום מהחלטת בית הדין הרבני לקיצור תקופת עיכוב ההליכים מיום 6/3/18 (עקב פגרת הפסח) היו כבר תלויות תביעות המערערת בבית המשפט לענייני משפחה והוא איחר את המועדים בחוק ולכן זכאית הייתה המערערת להגיש תביעותיה לבית המשפט לענייני משפחה והן נכנסו לתוקף ביום 22/3/18.

41. כך גם בית הדין הרבני עצמו בהחלטתו מיום 22/5/18 ציין מפורשות שבהתאם [לסעיף 4](#) לחוק הייתה נתונה למשיב הזכות להגיש את בקשתו לערכאה שיבחר וזאת בתוך 15 יום מיום תום עיכוב ההליכים היינו עד ליום 21/3/18. דהיינו, גם בית הדין הרבני ראה עין בעין עם בית משפט זה את פרשנות החוק והתקנות.

42. כך גם כבוד השופט שוחט (סג"נ) בהחלטתו בבקשה לעיכוב הביצוע מיום 25/6/18, קיבל את הבקשה וציין שלקביעת בית הדין הרבני ישנה משמעות מבחינת סיכויי ההליך שבכותרת.

43. יש לציין שבית הדין הרבני הגדול קבע גם כי ימי הפגרה נמנים בכל התקופות שנקבעו בחוק אלא אם חלים ימי הפגרה בסופן של התקופות [ושתקנה 529](#) לתקנות סד"א לא חלה על התקופות שבחוק, ברם לאור התוצאה אליה הגעתי אינני רואה צורך להכריע בנקודה זו (לגבי השאלה האם תביעת המשיב הוגשה במועד או באיחור).

התוצאה

44. לאור כל האמור לעיל אציע לחברי להרכב לקבל את הערעור, לבטל את מחיקת תובענות המערערת על הסף, לקבוע שיש סמכות לבית המשפט לדון בהן ולהחזיר את הדיון בהן לבית המשפט לענייני משפחה.

45. בנסיבות אלו אין גם מקום להידרש לסוגיית כריכת המזונות, סוגיה שבית המשפט קמא לא נזקק לה עקב החלטתו לגבי הסמכות.

46. בהתחשב בכך שלא נפסקו הוצאות בבית משפט קמא וכן בכך שמדובר בסוגיה משפטית שהיה צורך ללבנה ושהמערערת עצמה שגתה בהגשת התובענות יום קודם מהמותר לה על פי החוק לא מצאתי מקום לחיוב בהוצאות.

47. העירבון שהפקידה המערערת יוחזר לה באמצעות בא כוחה.

קובי ורדי, שופט, סג"נ

השופט י' שנלר, אב"ד-סג"נ:

1. במחלוקת אשר כונתה על ידי חברי כב' השופט ורדי, סג"נ, כמחלוקת העיקרית, בסעיף 10 לפסק דינו, מקובלת עלי הכרעתו לפיה במקרה של קיצור תקופת עיכוב ההליכים בהתאם לאשר נקבע [בסעיף 5\(א\)\(5\)](#) לחוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה) תשע"ה-2014 (להלן: **החוק**), יש למנות 15 יום בלבד במהלכם רשאי הצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב סכסוך להגיש את התובענה, כמפורט [בסעיף 4](#) לחוק.

2. בנסיבות של קיצור התקופה ובמיוחד אם הקיצור נסמך על נסיבות המפורטות [בתקנה 16\(א\)\(10\)](#) [לתקנות להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה \(הוראת שעה\) תשע"ו-2016](#) (להלן: **התקנות**), דהיינו "במקרה חריג שבו המליצה יחידת הסיוע לאפשר הגשת תובענה בעניין מסוים מן הטעם שהמתנה לתום תקופת עיכוב ההליכים תגרום נזק של ממש לצדדים או לילדיהם" אין מקום לאפשר וגם אין צורך בתקופה נוספת מעבר לאותם 15 יום להגשת התובענה. מתן החלטה על סמך העילה האמורה, משמעותה דחיפות ובנסיבות שכאלו לא קיים אותו רציונל הן של אפשרות להסדר והן להכנת כל הנדרש בנסיבות הרגילות אשר ביחס אליהן נקבעו [בסעיף 3\(ה\)](#) לחוק התקופות השונות.

משכך חל האמור [בסעיף 4](#) לחוק, המאפשר לצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב סכסוך להגיש בתוך 15 יום ממועד מתן ההחלטה על קיצור התקופה של עיכוב ההליכים את התובענות מטעמו.

3. עם זאת חלוק אני על השופט ורדי, בכל הקשור למחלוקת השניה שבין הצדדים.

4. אין חולק כי המערערת הגישה את התובענות מטעמה כנגד המשיב ביום 21.3.18 כאשר באותו מועד טרם חלפו 15 היום אשר ביחס אליהם, אין חולק, כי לא היתה רשאית המערערת להגישן. כאמור, בהתאם [לסעיף 4](#) לחוק רק המשיב היה רשאי להגיש תובענה באותם 15 הימים וכאשר רק בתום התקופה, ככל שהמשיב לא היה מגיש תובענה, או בהתייחס לנושאים שלא הוגשה תובענה, אזי הייתה רשאית המערערת להגיש את התובענות מטעמה.

כך גם יש להפנות לתקנות, לרבות [לתקנה 16\(א\)\(ו\)](#) אודות העדר אפשרות להגיש תובענה בנסיבות של קיצור או הארכת תקופת עיכוב ההליכים. למעשה מעת שמוגשת תביעה בניגוד לחוק, אין מקום לקבלה, וככל שהתביעה התקבלה על ידי מזכירות בית המשפט, רשאי הצד שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך לעתור למחיקת התובענה. ודוק, המחלוקת בפני בית משפט קמא, ולמעשה גם בפנינו, נסובה בעיקרה על שאלת מניין הימים ולא על סמכות בית המשפט למחוק תובענה שהוגשה טרם שניתן היה להגישה.

5. לשיטתי אין מקום לאפשר הגשת תובענה בתקופה בה ניתנה האפשרות לצד שכנגד להגיש תובענה ובאופן שאם מגיש הבקשה ליישוב סכסוך יגיש את התובענה בתוך התקופה המאפשרת לו לעשות כן, אזי התובענה שהוגשה על ידי הצד שכנגד תימחק. אולם, אם הצד שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך לא יגיש את התובענה תוך אותו מועד, אזי יהיה מקום לראות את התובענה של הצד שכנגד כאילו הוגשה כדין.

אם נאפשר שכזאת, המשמעות תהא כעין חידוש "מרוץ הסמכויות", ובאופן שהצד שכנגד יגיש תביעתו תוך תקופת ההשהיה, הכל על מנת להבטיח שאם יאחר מגיש הבקשה ליישוב סכסוך להגיש את התובענה תוך תקופת הימים הקבועה, אזי יחשב הצד שכנגד כמקדים את מגיש הבקשה ליישוב סכסוך.

דומה כי אם אכן נאפשר שכזאת יעמוד הדבר בסתירה לתכלית החקיקה לרבות אשר עולה מדברי ההסבר להצעת חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה, תשע"ד-2014 (ה"ח 885, כ"ה בתמוז תשע"ד, 23.7.2014), בעמ' 908.

6. במקרה דנן דומה כי כל אחד מהצדדים "טעה". המשיב, בסברתו כי עומדים לרשותו ימים נוספים, והמערערת בסברתה או שהגישה את התובענות בחלוף התקופה בה הייתה מנועה מלהגישן או כי ניתן להגיש את התובענות וזאת גם תוך התקופה, ובנסיבות שהמשיב לא יגיש תביעותיו תוך אותה תקופה. אם נבחן גם את תכלית החקיקה, נראה כי יש ליתן עדיפות למגיש הבקשה ליישוב סכסוך ראשונה ובכל מקרה אין אני סובר כי יש מקום להגשת תביעות על תנאי, דהיינו שהמשיב לא יגיש תביעותיו. לשיטתי, מעת שחלפה תקופת ה-15 ימים, אכן נפתחה הדרך בפני המערערת להגיש תביעותיה, אם אכן הייתה עושה כן, וכפי שהיה רשאי המשיב להגיש תביעותיו גם בחלוף התקופה, ככל שהמערערת לא הייתה מגישה תביעותיה.

7. משכך, אם דעתי תישמע, דין הערעור להידחות. עם זאת, בהתייחס לשאלת הסמכות של בית הדין לדון בתביעות למזונות קטין, מעת שבית משפט קמא לא נדרש לשאלה זו, רשאית המערערת לטעון לשאלת הסמכות של בית הדין במסגרת הדיונים המשפטיים שבין הצדדים. יוער, כי לכאורה ומבלי לקבוע מסמרות, מעת שלא ניתן להגיש תובענה במסגרת תקופה זו או אחרת, המניעה הינה בכל עניין המוגדר כסכסוך משפחתי וכך גם לא ניתן להידרש לעניין סמכות השיפוט, הכל כמפורט בסיפא של [סעיף 3\(ה\)](#) לחוק.

ודוק, במסגרת אותם 15 ימים הנקובים [בסעיף 4](#) רשאי הצד שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך להגיש את התובענה מטעמו "**לכל ערכאה שיפוטית שלה סמכות לדון בעניין לפי דין...**", ורק אם לא עשה כן או עשה כן רק לגבי חלק מהעניינים שבסכסוך המשפחתי, אזי רשאי הצד האחר אף הוא להגיש את התובענה לערכאה שלה הסמכות כמפורט לעיל.

8. לבסוף אני מוצא לנכון להדגיש כי מהראוי לקבוע מסגרות ברורות ליישום החוק והתקנות ולמנוע הגשת תובענות בניגוד לתכלית החקיקה האמורה, תביעות שתהיינה "מוקפאות" עד שניתן יהיה להפשירן.

9. בנושא ההוצאות אין מקום לפסיקת הוצאות לרבות בהתחשב באשר ציין חברי ועל כן יש להורות על החזרת הפיקדון למערערת באמצעות בא כוחה.

ישעיהו שנלר, שופט, סג"נ
אב"ד

השופטת ע' רביד:

1. במחלוקת שנפלה בין חברי, אני מצטרפת לדעתו של כב' סג"נ שנלר.
2. אני מסכימה עם עמדת חברי כי בנסיבות קיצור תקופה הנסמך על [תקנה 16\(א\)\(10\)](#) [לתקנות להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה \(הוראת שעה\) תשע"ו-2016](#) אין מקום לאפשר המתנה של יותר מ- 15 יום והדברים הובררו היטב בחוות הדעת של חברי ובמיוחד בזו של השופט ורדי, ואין צורך לחזור.
3. אולם בנוגע לשאלה שבמחלוקת, מה נפקות הגשת תובענת המערערת יום קודם לחלוף תקופת 15 הימים או ככלל קודם לחלוף תקופת עיכוב ההליכים, הרי שאין מנוס מקביעה כי הגשת תביעה מוקדמת מידי אינה יכולה לעמוד ודינה להימחק. הדבר נובע לטעמי מהרציונל שבחוק, שמבקש, מחד גיסא, ליצור תקופת צינון לצדדים לפני שמגישים את התביעה, ומאידך גיסא, לשמור לצד שפנה ראשון בבקשה ליישוב סכסוך את זכות הראשונים.
- לטעמי, כפי שציין גם כב' סג"נ שנלר, מתן תוקף להגשה המוקדמת עלול ליצור תמריץ שלא להמתין לחלוף 15 יום (או תקופת עיכוב ההליכים) ולהגיש מיד בסיום הגישור תביעה, אשר תבטל רק במועד הקבוע בחוק, וכך כוונת המחוקק תסוכל.
4. לפיכך, אני מצרפת עמדתי לעמדת כב' סג"נ שנלר, כי יש לדחות את הערעור וכן לעמדתו בכל הנוגע לשאלת סמכותו של בית הדין לדון בתביעות למזונות קטין.

עינת רביד, שופטת

הוחלט פה אחד לקבל את עמדת המערערת לגבי מנין התקופה של 15 ימים ממועד ההחלטה לקיצור תקופת עיכוב ההליכים.
 כן הוחלט ברוב דעות לדחות את הערעור במקרה הקונקרטי מהנימוקים שצויינו בחוות דעתו של אב"ד השופט שנלר-סג"נ.

המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לב"כ צדדים וכך גם תחזיר את הפיקדון למערערת באמצעות בא כוחה.

ניתן היום, ט' חשוון תשע"ט, 18 אוקטובר 2018.

עינת רביד, שופטת

קובי ורדי, שופט,
 סג"נ

ישעיהו שנלר,
 שופט, סג"נ

אב"ד

י' שנלר 54678313
 נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)